

TÜRK STAR WARS OLARAK DÜNYAYI KURTARAN ADAM

THE MAN WHO SAVED THE WORLD AS TURKISH STAR WARS

Araştırma Makalesi/Research Article

Serkan Saylık¹

1 Batman Üniversitesi, Batman, Türkiye, ORCID: [0009-0005-7543-553X](https://orcid.org/0009-0005-7543-553X)

*Sorumlu Yazar: ssayliq@gmail.com

Makale Geçmişi
Geliş: 18.04.2025
Kabul: 26.06.2025
Yayın: 30.06.2025
Anahtar Kelimeler:
Bilim kurgu, İdeoloji,
Milliyetçilik.

Article History
Arrival: 18.04.2025
Acceptance: 26.06.2025
Publication: 30.06.2025
Keywords:
Science Fiction,
Ideology, Nationalism.

ÖZET

1980 darbesi sonrası Türkiye’de sinema, milliyetçi-muhafazakâr bir ideolojinin etkisine girerek politik ve sanatsal ifade biçimlerini sınırlandırmıştır. Bu dönemde üretilen “Dünyayı Kurtaran Adam” filmi, teknik eksiklikleriyle dikkat çekse de ideolojik alt metniyle öne çıkar. Film, Hollywood’un kahramanlık anlatısını tersine çevirerek dünyayı kurtarma görevini bir Türk’e vermekte ve milli kimliği vurgulamaktadır. Film, ataerkil ve milliyetçi bir bakış açısıyla kahraman figürünü güçlü bir Türk erkeği olarak konumlandırırken, İslam’ı kurtuluşun anahtarı olarak sunar. Türk-İslam sentezi söylemini destekleyen filmde, Batı’yı yozlaşmış ve istilacı olarak kodlayan oksidentalist bir yaklaşım sergilenir. Hristiyanlık ötekileştirilirken, Müslümanlık üstün bir medeniyet olarak betimlenir. Uzay, savaş, kahramanlık ve din temalarını işleyen filmde, teknolojiden ziyade bireysel cesaret ve manevi güç ön plana çıkar. Film, kötü sinema örneği olarak anılsa da 1980’ler Türkiye’sinin ideolojik yapısını yansıtan önemli bir kült film olarak değerlendirilmektedir.

ABSTRACT

After the 1980 military coup, Turkish cinema fell under the influence of a nationalist-conservative ideology, restricting political and artistic expressions. Produced during this period, The Man Who Saves the World stands out not only for its technical shortcomings but also for its ideological subtext. The film reverses Hollywood’s hero narrative by assigning the mission of saving the world to a Turkish protagonist, emphasizing national identity. The movie constructs its hero as a strong Turkish man from a patriarchal and nationalist perspective while presenting Islam as the key to salvation. It supports the Turkish-Islamic synthesis discourse, portraying the West as corrupt and imperialistic through an Occidental approach. Christianity is marginalized, whereas Islam is depicted as a superior civilization. Addressing themes of space, war, heroism, and religion, the film prioritizes individual courage and spiritual strength over technology. Though often considered an example of poor filmmaking, it remains an important cult film reflecting the ideological landscape of 1980s Turkey.

* Bu çalışma Prof. Dr. Mehmet Işık danışmanlığında 30.01.2025 tarihinde tamamlanan Türk Bilim Kurgu Sinemasında Milliyetçi İdeoloji başlıklı yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır (Yüksek Lisans Tezi, Batman Üniversitesi, Batman, Türkiye, 2025).

* This article is extracted from the master thesis entitled “Nationalist Ideology in Turkish Science Fiction Cinema”, supervised by Prof. Dr.Mehmet Işık (Master’s Thesis Batman University, Batman, Turkey, 2025).

Atıf/Citation: Saylık, S. (2025). Türk Star Wars Olarak Dünyayı Kurtaran Adam, Art7 Sanat ve İletişim Dergisi, 2(2), 29-36.

1. GİRİŞ

Türkiye’de politik sinema, ideolojik ve sanatsal bir ifade biçimi geliştirme serüvenini tamamlamadan, ülkedeki rejim değişikliği nedeniyle ağır bir darbe almıştır. 1980’lerle birlikte, sinemanın en dikkat çeken filmlerinin yasaklandığı ve büyük ölçüde 1935 ile 1945 yılları arasındaki otoriter sinemanın benzeri bir sürece girildiği fark edilmektedir. Dünya sinemasının bu kısmına eşdeğer olarak “korkutan”, “kutsal” ve “geleneksel” inanışlara uymayı bir itaat yöntemi olarak gören bir ideoloji ülke dışından getirilir. Korku filmleri dönemi sinemamızın üstünü adeta kaplar (Kıraç, 2008, s. 69). 1980 sonrasında yerleştirilmeye uğraşılan milliyetçi-muhafazakâr ideolojinin, yeni-sağ egemenliğinin birincil dayanaklarından biri olduğu, Türkiye’de yaygın şekilde kabul edilen bir görüştür. Bu, bir ölçüde doğru olmakla birlikte eksik bir değerlendirmedir. Askerî darbenin hemen ardından hızlı bir şekilde yayılan Türk-İslâm sentezi ideolojisi, 60’lı ve 70’li senelerdeki tartışmalara ve sanatsal aktivitelere dayanan köklü geçmişi sayesinde halk tabanında geniş bir destek ile karşılaşmıştır (Güney, 2006-07 s.214).

Filmler, üretildiği dönemin ekonomik ve politik yönlerini yansıtmaktan geri duramamaktadır. Çetin İnanç’ın yönettiği, senaryosunu Cüneyt Arkın’ın yazdığı 1982 yapımını Kunt Film Yapımcılığın üstlendiği “*Dünyayı Kurtaran Adam*” filmi hem içeriği hem de kullandığı görüntüleri ile dönemin getirdiklerinden etkilenmektedir. “*Dünyayı Kurtaran Adam*”, sadece teknik eksiklikleri ve eğlenceli sahneleriyle değil, aynı zamanda Türkiye’nin 1980 sonrası siyasi ve kültürel atmosferinin bir yansıması olarak da incelenebilir. Film, 1980 Darbesi’nin hemen ardından çekilmiş olup, dönemin ideolojik dinamiklerini hem bilinçli hem de bilinçsiz bir şekilde yansıtır.

Film bir Star Wars uyarlaması olarak karşımıza çıkmaktadır. Filmin başında üst ses anlatımı ile uzayda olup bitenler anlatılırken perdede yansıyan görüntüler ise “*Star Wars*” film görüntüleri olmaktadır. Hollywood filmlerinin vazgeçilmeyen ve sıklıkla işlediği temel konulardan biri dünyayı kurtarmaktır. Tehdit nereden gelirse gelsin, dünyayı kurtarmak Amerikalı kahramanların başarabileceği bir iş olmaktadır. Böylece, Amerikan üstünlüğü ve Amerikalı olmanın ayrıcalıklı konumu, bütün dünyanın ve Amerikalıların bilinçaltına yerleştirilmektedir (Seraslan ve Özgür, 2011, s.32). Türk sinemasının Hollywood etkisinde ortaya çıkardığı filmde bu sefer dünyayı kurtarma görevinin bir Türk’e devredildiği görülmektedir. Soğuk savaş döneminde bu tip filmlerin arttığı görülmektedir.

Bu çalışma, *Dünyayı Kurtaran Adam* filmi üzerinden Türkiye’nin 1980 sonrası politik atmosferinin sinemaya etkilerini, temsil, öteki ve oksidentalizm kavramları çerçevesinde incelemektedir. Filmdeki anlatı yapısı, göstergebilimsel çözümleme ve tematik analiz yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Filmdeki görsel ve sözel öğelerin ardında yatan ideolojik yapıların açıklanması amaçlanmıştır. Filmdeki karakterler, anlatı yapısı ve semboller, kültürel milliyetçilik, kültürel kimlik ve ötekinin inşası gibi temalar etrafında analiz edilmiştir. Bu kuramsal çerçeve aracılığıyla, filmin Batı karşıtlığı üzerinden geliştirdiği milliyetçi-muhafazakâr söylemler ve bu söylemlerin kültürel kodları çözümlenmeye çalışılmıştır. Böylece, 1980 sonrası Türkiye’inde yükselen milliyetçi-muhafazakâr ideolojinin sinemaya nasıl yansıdığını, dönemin siyasi ve kültürel iklimi ile sinemasal üretim arasındaki ilişki temsil kavramı üzerinden değerlendirilmektedir.

Oryantalizmin karşı kutbunda yer alan bir kavram olan oksidentalizm (occidentalism), Doğu’nun bakış açısıyla Batı ve Batılı hakkında bir algı oluşturmak ve fikir sahibi olmak olarak tanımlanmaktadır. Oksidentalizm bakış açısı, tıpkı oryantalizm gibi, farklı toplumların birbirlerine düşmanca bir ön yargı geliştirmesi sonucunu doğurmakta ve bu düşmanlık kitle iletişim araçları yoluyla yeniden üretilmektedir. Oksidentalizm kavramının daha çok oryantalizme ve Batılı olanın bakışına tepki olarak ortaya çıktığını söylemek mümkün olmaktadır (Önal & Baykal, 2011, s.10-11).

Film, zaman içerisinde kült bir izleyici kitlesi edinmiş ve özellikle üniversite çevrelerinde ironik ve komedi unsuru olarak ilgiyle izlenmiştir. Filmin tartışmalı bir üne kavuşmasında etkili olan başlıca unsur ise uygun set ve kostümlerin bulunmaması ve oyuncuların komik davranışları ile klasik bir bilim kurgu filmi anlatmasıdır. Hikâye çok parçalı ve genellikle sahneden sahneye atlamaktadır. Tıpkı Turist Ömer'in *Star Trek*'ten görüntüler alıntılanması gibi *Dünyayı Kurtaran Adam* da *Yıldız Savaşları*'ndan görüntüler almakta ve bir Amerikan bilim kurgu filminin yeniden uyarlaması olmaktadır.

2. DÜNYAYI KURTARAN ADAM FİLMİNİN İDEOLOJİK ÇÖZÜMLENMESİ

"*Dünyayı Kurtaran Adam*" filmi, uzay gemileri, lazerler, patlayan uçaklar ve *Yıldız Savaşları*'ndan uyarlanan kaydırmalı başlıklar ile donatılmaktadır. Ataerkil bir ideoloji taşıyan filmde dünyayı kurtaran yine bir erkek süper kahraman olmaktadır. Aynı zamanda filmde güçlü, iktidar sahibi bir Türk erkeği figürü yaratılarak, bir Türk'ün Dünya'ya bedel olduğu düşüncesi yansıtılmaktadır. Batılı ülkeler tarafından değil de bir Türk tarafından dünyanın kurtarılması, Türklerin hoşgörülü, iyiliksever olduğunun gösterilmesi oksidental bir bakış açısını ortaya çıkarmaktadır. 1980'li yılların kaotik atmosferi ve darbe sonrası siyasi iklimin etkisiyle oluşturulan filmde milli birlik ve bütünlüğü sağlamak söylemi ön plana çıkmaktadır. Filmin anlatıcısı, bazı sahnelerde Kur'an'dan doğrudan ayetler, alıntılar ve Türk milletinin kadim gücüne referanslar yapar. Murat'ın bazı sahnelerde dualar ederek veya Allah'a atıfta bulunarak düşmanlarına karşı mücadele etmesi, İslami değerlerin millî kimlikle birleştirilmesine örnektir. Dünyayı kurtarmak aslında Türkiye'nin her bakımdan krizde olduğu bir dönemde kendi vatanını kurtarmak olarak anlaşılmaktadır.

Genel olarak "*Dünyayı Kurtaran Adam*" filmi cesur bir bilim kurgu olarak 1990'dan beri yeni Türk bilim kurgu sinemasının filmlerine ilham kaynağı olmaktadır. İlk bakışta filmin yarattığı etki bir komedi etkisi olmaktadır. Ancak film hakkında, 1970'li yılların Türk sinemasının ruhunu yansıttığı ve Yeşilçam'ın Hollywood'a rakip olabilecek bir sinema dili geliştirdiği yönünde görüşler de bulunmaktadır. (Akser, 2013, s.323).

Giovanni Scognnamillo kitabında Cüneyt Arkın'ın film hakkında söylediği şu sözlerine yer vermektedir. "*Dünyayı kurtardık kurtarmasına da patronu batırdık*". Scognnamillo bize bu durumun aslında bir parodiden ibaret olduğunu ve yönetmenin o döneme ayak uydurmak için uzay filmlerini parodi şeklinde yansıttığını aktarır. Film sürecinde teknik eksikliklerden dolayı efekt ve kostümlerin film ekibi tarafından hazırlandığından bahseder. (Scognnamillo, 2005, s.230).

Filmde kahramanlarımız, modern bilim ya da teknoloji yerine, Türk'ün fiziksel ve manevi gücüne dayanarak düşmanlarını alt eder. Uzaylılar, aslında Batı'nın yozlaşmış kültürünü temsil eden güçler olarak kodlanabilir. Filmde Dünya yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır, ancak bu, bir Batılı bilim-kurgu anlatısı gibi rasyonel nedenlerle değil, ahlaki ve kültürel yozlaşma üzerinden işlenir. Film, sıkça "kötü sinema" örneği olarak görülse de aslında derin bir ideolojik arka plana sahiptir. 1980'ler Türkiye'sinde güçlü milliyetçi ve İslami kimlik inşasının sinemaya yansıdığı bir örnektir. Kahraman figürleri, sadece aksiyon filmi karakterleri değil, aynı zamanda Türk ulusal kimliğinin, bağımsızlık vurgusunun ve Batı karşıtı söylemin sinemadaki tezahürleridir. Filmin 12 Eylül sonrası devlet destekli "Türk-İslam sentezi" politikalarının etkisi altında şekillendiği düşünülebilir.

Film her ne kadar uyarlama bir şekilde karşımıza çıkmaktaysa da içerdiği bilim kurgusal öğeler ve milliyetçi öğeler ile Türk bilim kurgu sinemasına kendini kanıtlamakta ve bir kült film haline gelmektedir.

2.1. Dünyayı kurtaran adam filminin tematik analizi

"*Dünyayı Kurtaran Adam*" filminde uzay, savaş, istila, gezegenler arası yolculuk, uzaylı, gelişmiş teknoloji, insan üstünlüğü, kahramanlık, din ve milliyetçilik temaları karşımıza çıkmaktadır. Filmin ilk

açılış görüntüleri ile başlayan uzay teması film boyunca uzayda yapılan yolculuklar ile bize aktarılmaktadır. Filmin giriş sahnesinde üst ses anlatımı aracılığıyla insanlığın uzay yarışında güçlü ve başarılı olması, uzaylılara üstün gelebilmesi ve bu üstünlüğün temelinde insan beyninin yapısal farklarının yattığı vurgulanmaktadır.

Uzaya savaşmak için en büyük ve en güçlü iki Türk savaşçının yanlarında diğer milletlerden insanları da alarak gönderilmesi, Türk insanın üstünlüğünü ve diğer dünyalıları ötekileştirmeleri, dünyayı Türklerin kurtarabileceği düşüncesi, gezegende esir alınan dünyalılara yapılan haksızlıklara karşı durmaları ve herkese komutanlık yapmaları filmde öne çıkan milliyetçi temalar olmaktadır. Film boyunca gördüğümüz dövüş sahneleri haksızlık karşısında mücadeleyi, insanları korumak için öne atılma sahneleri kahramanlık temasını vurgulamaktadır. Filmde cami ve Kur'an görüntüleri, Allah ve Hz. Muhammed kabartmaları, Hz. İsa'nın duvar görselleri ise dini temalar olarak karşımıza çıkmaktadır. On üçüncü kabile mitinden bahsedilen sahnede Ergenekon destanına atıfta bulunulmakta ve demirden dağın eritilip kılıç yapılarak kurtuluşa erildiğine değinilmektedir. Bu söylem de başka bir milliyetçilik temasını ortaya koymaktadır. Filmde Bilgin karakterinin "Burası Hacı Bektaş-ı Veli hazretlerinin türbesidir evlat. Bin uzay yılı öncesinden kalmış, dünyadan kopmuş bir yadır. Dünyada yaşamış en büyük kabile ve en köklü topluluk olan Müslümanlık, yani sizin dininiz medeniyetin simgesidir." veya "Her Müslüman, İslam'ın elçisi ve dinlerin bekçisidir. Kötüler tanrıdan ve dinden uzaklaştıkça savaşlar başladı ve dünya uzayın bütün kötülüklerine hedef oldu." gibi verdiği öğütlerde 80 sonrası dünyada yayılan siyasal İslam'ın Türkiye'de de önemli derecede etkileri olduğu görülmektedir.

Filmdeki "uzaylı imparator", şeytani ve yozlaşmış bir figür olarak çizilir. Bu karakter, o dönemki Batı karşıtı ve sekülerlik karşıtı söylemlerin bir yansıması olarak okunabilir. 1980 sonrası Türkiye'de, Batı'ya olan bağımlılık sorgulanmaya başlanmış ve "yerli ve milli" değerler daha fazla vurgulanmıştır. Filmde bu eleştiriler çok açık bir şekilde görülmektedir.

2.2. Dünyayı kurtaran adam filminde görüntülerin ürettiği anlamlar

Filmin açılış sekansında üst ses yaşanan uzay yarışlarından, galaksilerden, gelişen teknolojiye ve dünyanın yok oluşundan bahsederken karşımıza Star Wars sahneleri çıkarılmaktadır. Filmin ilk sahnesinden başlayan bu görüntüler filmin bir uyarılma şeklinde karşımıza çıkacağını göstermektedir. Filmin başlangıcında bir savaş yaşanması, uzaylılar ile sürekli bir savaş halinde olduğumuzun göstergesi olmaktadır.

Bilinmeyen bir gezegene düşen kahramanlarımız, Mısır piramitleri ve hiyeroglif yazılarından oluşan görüntülerin olduğu bir manzara görürler, bu da bize uzun yıllardır süregelen "Piramitleri uzaylılar mı yaptı?" sorusunun geçmişte de sorulduğunu göstermektedir. Uzaylıların bir esir kampında tuttukları dünyalılara işkence ettiği ve öldürdüğü sahne, distopik uzay korkusunun ve uzaylıların insanlık için sürekli bir tehlike olduğunun göstergesidir. Sihirbazın kahramanlarımız ile karşılaştığı sahnede dile getirdiği sözler uzaylıların istilacı olduğunu ve dünyamızı yok etmek istediklerini göstermektedir. Filmdeki başka bir sahnede gösterilen cami, duvardaki Allah ve Muhammed yazıları, Kur'an-ı Kerim görüntüleri ise Türk milletinin İslam'ı koruma ve yayma misyonunu üstlenen bir aktör olarak konumlandırıldığı bir mesajı seyirciye iletmektedir. Aynı zamanda dini motiflerin gösterildiği sahnelerde kurtuluşun ve iyiliğin dinde olduğu söylemi geliştirilmektedir. Filmde özellikle Müslümanlık ve Hristiyanlıkla ilgili söylemler ön plana çıkmaktadır.

Filmde Müslümanlık övülmekte, Hristiyanlık ise ötekileştirilmektedir. Filmin sonunda, dünyayı ele geçirmek isteyen Sihirbaz'ın Hristiyan toplumdan geldiği anlaşılmaktadır. Filme dini açıdan bakıldığında Müslümanlar iyileri, Hristiyanlar ise kötüler temsil etmektedir. Filmin din söylemi ile 1980'li yılların Türk-İslam sentezi söylemi örtüşmektedir (Seraslan ve Özgür, 2011, s.41).

2.3. Dünyayı kurtaran adam filminde kurulan karşıtlık ve dışlamalar

Film içerisinde uzaylılar ve dünyalılar arasında karşıtlıklar ve dışlamalar oluşturulmaktadır. Kendinden olmayanın, “öteki”nin bir tehdit olarak algılandığı görülmektedir. Dünyalılar masum, merhametli ve iyi gösterilirken uzaylılar tam tersi şekilde kötü, zalim ve işgalci gösterilmektedir. İnsanların dünyayı kurtarma arzularına karşın uzaylıların dünyayı yok etme isteği de başka bir karşıtlık olmaktadır. Dünyalıların dini motiflere sahip olması ve uzaylıların bunlara karşı çıkması da yine karşıtlık olarak gösterilmektedir. Uzaylıların canavar, yaratık, çirkin ve saldırgan gösterilmesi bir ötekileştirme ve dışlama olmaktadır. Dünyayı erkeklerin kurtarması, erkeklerin savaşçı olması ve kadınların zayıf gösterilmesi ise bir başka dışlama olmaktadır.

2.4. Dünyayı kurtaran adam filmindeki ideolojik seslenişler

“*Dünyayı Kurtaran Adam*” filminde istila, milliyetçilik, kahramanlık, insan üstünlüğü gibi kavramlar üzerinden ideolojik seslenişlere yer verilmektedir. Murat ve Ali, Batılı veya evrensel kahramanlardan farklı olarak “Türk iradesi ve gücüyle” düşmana karşı savaşır. Uzaylılarla mücadele eden kahramanların bilim ve teknoloji yerine bireysel cesaret ve fiziksel güçle galip gelmesi, Türk sinemasında sıkça görülen bir motif olup, destansı kahramanlık anlatısına dayanır.

Uzaylıların film boyunca tekrarlanan saldırgan tavırları ve savaş görüntüleri onların istilacı bir topluluk olduğu fikrini yansıtmaktadır. İki Türk karakterin esirleri koruması, uzaylıları alt etmesi, dünyayı tehditten kurtarması ve tek başlarına mücadele vermesi, filmde hem kahramanlık hem de milliyetçilik temalarının öne çıktığını göstermektedir. Dünya’yı ele geçirmenin tek yolunun insan beynine sahip olma düşüncesi ise teknolojinin ne kadar gelişmiş olsa bile insan beyniyle mücadele edemeyeceğini ve insanlığın daima üstün geleceğini göstermektedir. Dünya’yı kurtaranların yalnızca Türk değil Müslüman olmaları ve Müslümanlığın kurtarıcı olduğu söylemleri de film içerisinde oluşturulan ideolojinin Türk-İslam sentezinden etkilendiğini göstermektedir.

Her ne kadar “dünyayı kurtarma” teması Türk sinemasında yaygın bir anlatı olmasa da bu dönemde üretilen filmlerin dönemin ekonomik ve politik ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde şekillendiği görülmektedir.

3. SONUÇ

Bu çalışmada, 1980 sonrası Türkiye’de şekillenen ideolojik sinema atmosferinin, “*Dünyayı Kurtaran Adam*” filmi özelinde nasıl yeniden üretildiği gösterilmiştir. Film, yalnızca düşük bütçeli bir bilim kurgu parodisi olarak değil, aynı zamanda dönemin kültürel milliyetçilik ve din temelli ideolojik yönelimlerinin sinemadaki bir temsili olarak okunmalıdır. Analizler, filmde yer alan Türk mitolojisine referanslar (örneğin, 13. Kabile ve Ergenekon destanı anlatıları), Kur’an ve cami gibi dini semboller ile İslam dünyasının kurtarıcı rolüne yapılan vurgu gibi unsurların, yeni-sağ ideolojinin kültürel kodlarını görselleştirdiğini ortaya koymaktadır.

Film, Batılı üstünlük anlatısına karşı geliştirilmiş yerli bir anlatı örneği sunmakta; oksidentalit bir bakışla kahraman figürünü yerli kültür kodlarına göre yeniden inşa etmektedir. Bu bağlamda *Dünyayı Kurtaran Adam*, Batı’ya yönelik oryantalist yaklaşımlara karşı geliştirilen yerli bir ideolojik anlatı örneği sunmakta; İslami ve milli değerlerin ön plana çıkarıldığı bir “alternatif kurtarıcı anlatı” üretmektedir.

Bu çalışmanın temel sınırlılığı, tek bir film örneğine odaklanmış olmasıdır. Ancak bu sınırlılıklara rağmen çalışma, 1980 sonrası Türk sinemasında ideolojik dönüşümün izlenmesine dair önemli bir örnek sunmakta; siyasal iklimin popüler kültüre nasıl yansıdığını göstermek adına anlamlı bir çerçeve önermektedir.

Bu çalışma, *Dünyayı Kurtaran Adam* filmi üzerine yapılmış mevcut sınırlı sayıdaki analizlerin ötesine geçerek, filmi yalnızca bir popüler kültür ürünü olarak değil, aynı zamanda 1980 sonrası Türkiye’inde yükselen siyasal İslam ve kültürel milliyetçilik söylemlerinin bir temsilcisi olarak ele almaktadır. Literatürde genellikle parodi ya da düşük bütçeli sinema bağlamında ele alınan film, bu çalışmada oksidentalizm, mitolojik referanslar, dini sembolizm ve ideolojik yapı çözümlemesi gibi çok katmanlı bir kuramsal çerçevede değerlendirilmiştir. Filmdeki anlatının, 1980 sonrası Türkiye’inde yükselen milliyetçi-muhafazakâr ideolojinin sinemasal bir yansıması olduğu savunulmakta; bu bağlamda yapının, kültürel iktidar ilişkilerini yeniden üreten bir araç olarak nasıl işlev gördüğü gösterilmektedir.

Bu bağlamda araştırma, popüler Türk sinemasının ideolojik yönelimlerini inceleyen çalışmalara yeni bir katkı sunmakta; özellikle Batı karşıtlığı üzerinden kurulan yerli “kurtarıcı anlatıların” sinemadaki yansımalarını irdeleyerek, kültürel söylemin nasıl üretildiğine dair özgün bir perspektif geliştirmektedir.

KAYNAKÇA

- Abisel, N. (1995). *Popüler sinema ve türler* (1. Baskı). İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Akser, M. (2013). “Teknoloji Duygulara Karşı: Türk Bilim Kurgu Filmi ve Parodisi G.O. R.A. Bir Uzak Film”. D. Bayrakdar (Ed.) *Türk Film Araştırmalarında Yeni Yönelimler 10: Sinema ve Hayal*, (1. Baskı). (s. 323-335). İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Altman, R. (2003). “Sinema ve Tür”, G. N. Smith (Ed.) *Dünya Sinema Tarihi* (1. Baskı). (s.322-332). İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Adam, R. (2016). *The History of science fiction*. (2. Baskı). London: Palgrave Macmillan.
- Arslan, S. (2011). *Cinema in Turkey: a new critical history* (1. Baskı). London: Oxford University Press.
- Atamer, O. (2019). Metinlerarasılık bağlamında uyarlama olgusu ve Türk sineması Necati Cumalı uyarlamalarında anlamın diyalojik yönelimi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ege Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- Batdı, V. (2019). *Meta-tematik analiz örnek uygulamalar* (1.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çeken, B. & Aypek Arslan, A. (2016). İmgelerin göstergebilimsel çözümlemesi “film afişi örneği”. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2). 507-517.
- Çoker, N. B. (2016). *Bilim kurgu sineması* (1. Baskı). İstanbul: Seyyah Kitap.
- Duru, O. (1973). “Bilim Kurgu Nedir?”. *Türk Dili Aylık Dil ve Edebiyat Dergisi*, 335.
- Duru, O. (1973). “Bilim Kurgunun Tarihçesi”. *Türk Dili Aylık Dil ve Edebiyat Dergisi*, 339-340.
- Güçhan, G. (1999). *Tür sineması, görüntü ve ideoloji* (1. Baskı). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Güneytepe, K. (2016). Fantastik Türk sineması üzerine bir okuma, *Sekans Sinema Kültürü Dergisi*, 3, 112-126
- Güney, A. (2007). “Resmî Milliyetçilikten Popüler Milliyetçiliğe Geçiş: 1960 Sonrası Türk Sineması Üzerine Siyasal Bir Deneme”, *Doğu Batı (Milliyetçilik II)*. 10(29), 208–226.
- Güngör, M.V. (2016). Türk sinemasında bilim kurgu ve uzaylı kavramı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Kıraç, R. (2008). *Film icabı (Türkiye sinemasına ideolojik bir bakış)* (1.Baskı). İstanbul: De Ki Yayınları.
- Önal, H. & Baykal, C. K. (2011). Klasik oryantalizm, yeni oryantalizm ve oksidentalizm söylemi ekseninde sinemada değişen "ben" ve "öteki" algısı, *Journal of World of Turks*. 3(3), 10-11.
- Özgüç, A (2014). *Ansiklopedik Türk filmleri sözlüğü* (4. Baskı). Amerika: Horizon International.

- Seraslan, M. & Özgür, Ö. (2011). Sinemada “Dünyayı kurtarmak”: Türk sinemasında Dünyayı kurtaran adam ve oğlu. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi*. 6(4), 31-47.
- Scognnamillo, G. (2005). *Fantastik Türk sineması* (2. Baskı). İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Zengin, İ. (2006). Bir tür olarak bilim kurgu sineması ve Türk sinemasına yansımaları: Türk sinemasında bilim kurgu türü yapısal özellikleri çözümleme örneği (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.